

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRDALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.

Hirdetések árai: Egy háromhasábos petsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

A bizalomszavazás után.

Nyitramegye törvényhatósági bizottságának december hó 7-én tartott rendkívüli közgyűlésén, a felszólalt ellenzéki bizottsági tagok a Szulyovszky-féle bizalmi indítvánnyal szemben többi közt azt is hangoztatták, hogy a kormányt abban a helyzetben, melybe az a november 18-iki parlamenti alkotmánycsíny folytán jutott, semminő bizalmi szavazattal támogatni és erősíteni nem lehet, mert a Tisza-kormányt most már semminő támogatás és erősítés nem használhat.

Ennek a felfogásnak a helyességét az események korábban, mint sem hittük volna, teljesen beigazolták. Azok az iszonyú jelenetek, melyek a múlt héten a képviselőházban leviharzottak, kétségtelenné teszik, hogy mindaddig, a míg a jelenlegi miniszterelnök áll a kormány élén a parlament munkaképességéről, az ország nyugalma és bekegyéről beszélni sem lehet.

Azt a hatalmas 190 tagból álló parlamenti ellenzék magában a képviselőházban úgy elnyomni, hogy az a kormány szándékait és terveit meg ne hiúsíthassa, képtelenség. Ilyen óriási erőt szigorított házsabályokkal, bárminő fortély-erőszerrel eltiporni akarni, örült gondolat. Nincs példa rá a parlamentek történetében, hogy egy ilyen vállalkozás valaha sikerült volna, ha csak egyszerűen szét nem tépték az egész alkotmány magna chartáját. Magyarországon is a régi rendi alkotmány idejében csak az országgyűlés feloszlásával segíthetett magán a kormány a parlament ellenzékével szemben, de legyűrni nem bírta azt az ellenzékét, pedig akkor is a kormánynak rendelkezésére állott az államhatalom egész szervezete.

Az országgyűlés feloszlása azonban akkor is csak ideig-óráig tartó segítséget nyújtott a kormánynak, a mennyiben az ellenzék által felpanaszolt bajok és séredek orvoslását elhalaszthatta, de végre is képtelen volt beadni a derekát és a megsértett jogrendnek elégtételt szolgáltatni. Ma az országgyűlés feloszlásának a kormánynak nézve még ilyen ideiglenes haszna sem lehet, mert a feloszlás után nyomban ki kell írni az új választásokat, melyek, habár a legdurvább erőszak, vesztegetés és terrorizmus jegyében fognak lefolyni, az ellenzék kiirtásával, vagy annak olyan megtizelezésével, hogy mintegy csak mutatoul térjen vissza a képviselőházba néhány ember, minden bizonynyal nem végződhetnek.

Mindaddig pedig, a míg csak legalább 50 ember lesz a képviselőházban a jelenlegi szövetség ellenzékéből, gróf Tisza István a parlamentben nem boldogulhat. A jelenlegi ellenzék ezzel az emberrel szóba nem áll, a leghiggadtabb és legkomolyabb férfiak úgy fognak vele szemben viselkedni, a hogy viselkeett mult szerdán gróf Andrássy Gyula, a ki a miniszterelnöknek egyszerűen hátat fordított.

Ilyen helyzetben a hazafiúi józan belátás és a haza legszentebb érdekeinek őszinte szeretete csak egy kötelességet diktálhat az alkotmányos élet minden tényezőjének épp úgy, mint minden honpolgárnak, azt, hogy közreműködjen a kormány megbuktatására. Egy tagadhatatlanul nagy tehetségű férfiú szorulna le ilykép és talán örökre a politikai élet színteréről, a mit minden esetre sajnálni lehet egy olyan országban, mely nem gazdag nagyszabású államféruakban, de egyúttal egy olyan politikus, a kinek legfőbb célja a hatalom és eszköze minden, a mi célhoz vezethet.

Minden országra nézve végzetes szerencsétlenség az, ha vezető államférfiai a kormányhatalmat tűzik életcélul maguk elé, az eszközökben pedig a Machiavellizmus elvének hódolnak. Olasz- és Franciaország politikusai e tekintetben néhány évtized óta tanulságos példákat szolgáltatnak. Mindkét országban a politikusok és az általuk vezetett pártok egyedül csak a kormányhatalom birtokaért viaskodnak, nemzeti, közgazdasági és külpolitikai program nélkül, s ennek a hatalmi politikának Olaszországban a mérhetetlen korrupció és az ország elszegényedése, Franciaországban pedig a társadalmi osztályok desorganizációja és a birodalom erkölcsi és politikai fölényének hanyatlása lett az eredménye.

Magyarországban ahol még az állami önállóság nincs kiépítve és az államegység eszméje magában az ország kebelében nincs még teljesen megszilárdulva, a hatalmi politika az ország végromlására vezet. Itt, ha egy olyan férfiú támad, aki a hatalom birtokaért mindenre képes, és ha ezt a férfiút egy elszánt párt támogatja, ugyancsak a hatalom kedveért úgyszólván vakon követi, akkor a nemzet vajjon mibe vesse reményét arra nézve, hogy legfontosabb életérdekei minden körülmények között megóvatnak és az állami fejlődés igényeihez képest előbbre vitetnek?

Egy ilyen országban a kisebbség ellenőrzési jogába kell rejteni azt az egész erőt, melyre az országnak szüksége van komoly pillanatokban, midőn a kormányférfiak és a többség hatalmi vágytól vezettetve és elragadtatva, olyasmit akarnak elkövetni, ami az állami önállóság, vagy a nemzeti egység érdekeibe ütközik. De a kisebbségnek ez az ellenőrzési joga hathatós ellenállási jog nélkül semminő értékkel nem bírhat, sike-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCÁJA.

„Turandot” bucsuestéiye.

— Hans Arnold után: Moró Jenny. —
(Folyt.)

A nap hősnője szokása szerint, a nappal egyszerre kelve, a kertbe ment, hol a málna bokrok indáit kötözte s gondosan, műértőleg kerti ollójával megnyesegette. Bájos arca nyugodt és vidám volt; az érdekházasságnak, mit ma önmagával tervbe vett, az igaznak kellett lennie; hal-kan dudolgotott s a tavaszi regg napsugárainál megelégedett érzés fogta el „új élet” kezdetének gondolatánál, a mi oly gyakran lep meg tavasszal bennünket.

Olyan hévvel foglalkozva ékes munkájával, észre sem vette, a mint egy idegen minden nesz nélkül a kerítés mellé lépett és meghatott elragadtatással, már öt perc óta szemlélte, míg végre elhatározta, halk köhintéssel a magányos kertész figyelmét magára vonni.

Feltekintett, — s egy naptól barnult nyílt tekintetű arcot látott, látta amint két karját a kerítésen át feléje kitérte s némán, szótlanul állott. Egy percig sem kételkedett abban, ki lehet, ki vele ily hirtelen szembe áll; vére észbontólag

fejébe, majd ismét vissza szívébe szökölt; kezét mintha kápráznék, szeme elé tartotta s halványan, csendesen a málnák rácskerítéséhez támaszkodott.

Ekkor azonban már Hansen Péter hirtelen ugrással, — mit tizenkét év előtt sem tehetett ügyesebben — átvette magát a kerítésen, mellette állott, kalapját kezében tartva.

„Kató — édes Kató!” mondá könnyes szemekkel, „megijesztettek, — megijesztettem magát? Nem mondaná nekem, „jo napot” nem nyujtaná kezét, olyan hosszú idő után?”

A régi szép napok bizalmas — „te, -je akaratlanul is „önné” változott, midőn Kató oly különös hirtelen felocsudott és méltóságteljes nyájassággal előtte állt; ami rögtön tudtára adta, hogy tizenkét év hosszú idő, s hogy tartozása tizenkét év alatt törlesztetlen maradt.

„Hát végre ismét hazájában van Hansen úr?” mondá hideg nyugalommal s oda nyujtá neki finom hosszukás kezét, melyet Péter annyikép örökített meg emlékezetéből, „rég nem látták magát itt, és nem is volt senkivel összeköttetése! Sok változott azóta — a város nagyobb, s mi öregebbek lettünk! — és önnek jól ment dolga?” mintegy tompa csodálattal nézte őt, míg így beszélt, Vajjon ez a ifjúkori szerelme? Azonos-e ez a komoly, büszke fiatal hölgy a simán ketté vá-

lasztott dus hajjal, mely fejét oly előkelően vette körül — azonos-e valóban azzal a bájos szöke gyermekkel, kinek sötét fürtjei könnyedén hullottak homlokára, melyeket oly vadul hátra lökni tudott?

Vajjon ezek a komoly, nagy szemek mindig oly nyugodtan nézték őt, vagy pedig aggódó könyvekben úszva látta utóljára azokat magára tekinteni, amint esdve mondá: „Pető ne menj el — ne menj legalább haraggal el, Péter!”

Álmodott-e akkor, vagy most álmodik? Oly mélyen volt e gondolatokba elmerülve hogy ismételtette vele e kérdést „És önnek jól ment dolga?” Mire hirtelen azt felelhetette volna: „Nem folytak jól dolgaim, Kató — bár soh’ sem láttam oly tisztán, világosan, mint e pillanatban, mégis előbb meg kell egyeznünk, mit értünk mind a ketten, „jó” alatt! Ha maga azt érti az alatt, hogy művészetemmel hirnevet, biztos kenyeret, gazdag életet szereztem, — akkor „igen”-nel kell kérdésre felelnem; de ha arról van szó vajjon életemben semmi sem hiányzott-e, vajjon teljesületlen kívánságokat nem hordok-e és nem hordtam-e magammal, akkor valóban kétséges, vajjon jól-e ment dolgom!”

„Oly magasra egyáltalán nem török!” mondá ő ugyanazon hideg szeretetreméltósággal, mely

res jogvédelemra biztosítékot eppenséggel nem nyújthat:

Ez okból nálunk a kisebbség ellenállási jogát mint az alkotmány egyik biztosítékát, fenn kell tartani és nem szabad megengedni, hogy a hatalmi erőszak ezt a jogot elkobozza, vagy megdöntse. Ha ezzel szemben arra hivatkoznak, hogy a kisebbség visszaélt a jogával és a többség akaratának érvényesülését erőszakosan megakadályozta, akkor nem szabad megfélemlíteni arról, hogy 1867. óta a többség sokkal többet vétett a kisebbség ellen, mint megfordítva. Ahhoz a roppant hatalmi erőszakhoz képest, melylyel a többség a kisebbséget a választásoknál, de sőt az országgyűlésen is elnyomta, a kisebbség által hébe-korba kifejtett parlamenti ellenállás, elenyészően gyenge megtorlása a többség bűneinek.

Egyébként egy ellenzéki párt sem zárkózik el a parlament szabályainak olyan kihatású reformja elöl, mely egyrészt a kisebbség ellenállási és a többség érvényesülési joga körül a viszályok véget vetne, másrészt azonban a kisebbségnek az ellenállás lehetőségét a hatalmi önkényvel szemben biztosítaná.

Gróf Tisza István a kisebbségi ellenállás jogát az új házszabályokban sem elismeri, sem megadni nem lenne hajlandó. Ez a punctum saliens közte és az ellenzék között. Már a dolog felfogásában is e szerint kiegyenlíthetetlen ellentét van Tisza és az ellenzék minden pártja és árnyalata között. Az ország igaz érdeke pedig az ellenzék pártján van. —y.

Három határozat. Azon nagy hasznalatanság után, melylyel a törvényhatósági bizottság a december 7-iki közgyűlésen a délelőtti folyamán foglalkozott — értjük a Szulovszkyfele indítványt — délután vegre három helyes határozatot hozott. Igaz, hogy mind a háromhoz az ideát más törvényhatóságok szolgáltatták, de Nyitra megyében annak is örülni kell, ha a helyes, okos és célszerű dolgokat el nem utasítják.

Udvarhely vármegye feliratot intézett a kormányhoz aziránt, hogy az állandó katonaság képeztesse ki a tűzoltói teendőkből és szükség esetén tűzoltásra alkalmaztassék, s ezen feliratának támogatására a társ-törvényhatóságokat is felkérte.

Az állandó katonaság veszély idején eddig is mindig segítséget nyújtott a lakosságnak a tűzoltásnál, de inkább csak a rend fentartása körül és olyan teendőkből, melyek szükségessé teszik a közérő igénybevételét. Szakszerű mun-

kát a katonaság a tűzoltásnál nem végezhetett és nem is fog végezhetni mindaddig, a míg a tűzoltás dolgaiban kellő módon ki nem képezte-tik. Semmi sem akadályozza a katonaságnak ilyen irányú kiképzését, s Udvarhely megye igazán életrevaló gondolatot pedített meg, midőn a kormány figyelmét erre a fontos tárgyra felhívta.

Szepes vármegye a: alkoholizmus meggátolására kér intézkedéseket a kormánytól, s Nyitra megye ezt a feliratot is pártolja, a mi szép tőle, de még szebb leme, ha a tekintetes vármegye minden olyan intézkedést, vagy mozgalmat támogatna, mely alkalma arra, hogy az alkoholizmusnak gátat vessen. De emlékszünk rá, hogy az állandó választmány egy ízben, midőn arról volt szó, hogy törvényalkotassék a korcsmáknak vasár- és ünnepnapokon való bezárásáról, egyszerűen napirendre érést javasolt az illető törvényhatóság átirata felett, a közgyűlésen pedig az állandó választmány javaslata csak úgy bukhatott meg, hogy a józanabb közigazgatási tisztviselők maguk is sénytelenek voltak beismereni és hangoztatni, hogy a községi közrend érdekei addig nem lesznek biztosíthatók, a míg a korcsmák vasár- és ünnepnapokon nyitva lesznek.

Nyilvánvaló, hogy a vasárnapi korcsmázásnak törvényes megakadályozása nem csak a közrend szempontjából, hanem az alkoholizmus meggátolásának érdekében is kiváló fontossággal bír. Azt szeretnők ennélfogva, de joggal el is várhatjuk a vármegyétől, hogy ha már állást foglalt az alkoholizmus ellen, akkor következetesen támogatasson ezután minden erre irányuló törekvést.

Jásznagykunszolnok vármegye a városi, községi és körorvosok számára nyugdíjintézményt sürget. Ez is egy olyan kívánalma a kornak, melynek méltányosságát, de sőt szükségességét nem lehet tagadni. Csodálatos, hogy már eddig is nem létesült ilyen nyugdíjintézmény, mert hiszen a közigazgatási körzetekben működő hatóságai orvosok tisztviselői rangban vannak, állandó fizetést húznak, s a legtöbbször ez a fizetés kepezi az alapjövédelmet, melynek fejében rendes szolgálatot tartoznak teljesíteni. Így tehát méltányos, hogy nyugdíjuk a tisztviselői nyugdíjhoz hasonló alapon rendeztessék.

Ez az ügy azonban ma már annyira összegyűg a közegészségügy államosításának kérdésével, hogy a míg ez el nem dől, addig annak a megoldását nem igen lehet reményleni. —n.

A kath. kör tisztelgése gróf Battyhányánál.

A kath. kör mult vasárnap tisztelgett az új segédpüspöknél. A küldöttséget Simonffy Gyula kir. törvényszéki bíró a következő szép beszéddel vezette a segédpüspök úr elé:

Méltóságos Püspök Úr!

A nyitrai katolikus kör nevében, megjelentünk méltóságos püspök úr előtt, hogy nagyméltóságú Bende Imre püspök úr mellé, utódlási joggal, segédpüspökké történt kinevezése alkalmából, hódoló tisztelettel üdvözljük és egyszersmind kifejezést adjunk annak, miszerint nem csak a nyitrai katolikus kör, de az összes magyar katolikus hívek remény és bizalomtelt szívvel tekintenek méltóságos püspök úr jövő működésére Igen! Mert egyikét látja a katolikus társadalom méltóságos püspök úrban azon felkent férfiaknak, kik nem csak hivatva vannak: de teljesíteni is képesek és teljesítendik is azon nagy és magaslatos feladatokat, melyek hazánkban a főpapságot mindenkor, de különösen napjainkban fokozottabban mértékben terhelik.

Nagy feladatok teljesítése, nagy kérdések helyes megoldása vár a hazában a katolikus egyháza.

A katolikus autonómia helyes szervezése, a katolikus népnevelés kérdésének vallás erkölcsös hazafias irányú megoldása, a kath. vallási és tanulmányi alapok rendezése, a katolikus híveknek vallás erkölcsös életben való megerősítése, a mindennapi megélhetéért küzdő katolikus hazánkfiainak, lelki és anyagi kizsákmányolástól, az Isten és hazát el nem ismerő tévtanoktól való megoltalmazása, mind mind oly nehéz feladat, a melyérti küzdelemben a katolikus egyháznak Istenben való erős hit-, tudás-, és fáradhatlan szorgalommal megáldott vezető férfiakra, s ügybuzgó vallás-erkölcsös munkáa hívekre és hazánk összes katolikusainak egyetértő és egyelőre törekvő működésére van szüksége.

Miként az összes egy nyitrai katolikus kör sem, — politikai célok elérése vagy más vallásuk elnyomása vezérli, hanem célja az, hogy társadalmi uton a hitsorsosok között a vallás-erkölcsös életet öregbítse, célja az említett nagy feladatok teljesítésénél hathatós tényezővé valni arra, hogy a hazában élő 10 millió katolikus egykor ne csak szívében, de nyelvében is magyar legyen, hogy a magyar katolikus társadalom a minden napi kenyérért való küzdelemben mindenkor vallás-erkölcsös s hazafias alapon álljon.

Reménytelten bizalommal jelentünk meg méltóságos püspök úr előtt; mert az a nagynév melyet visel, melyről a mult század második felében férfias imaszerű áhitattal emlékeznek meg, melynek egykori mártir koszorúval ékesített viselőjét a hazaszeretet példaképeként állítják a szülők gyermekeik lelki szemei elé, azon mult, melyet méltóságos püspök úr hazánk

azonban finom gúnnyal vegyült, mint hozzá téve: „Lét, melyhez mi sem hiányzik — ez egy kissé merész kívánság, még egy művésznek is, ki természetesen mindig azt véli, hogy neki csak a legjobb, ép eléggé jó lehet, hogy az élethez csak azt kell mondania: „Fácska, rázd meg magad!” és az minden jót feléje hint. Én nagyon is prózai alak vagyok ilyen mesés gondolatoknál!”

A keserűség ez árnyalata, mely szavaiban viszhangozott, nyújtá az első reményt, hogy nyugodtsága nem épen természetes! Mintegy megbotránykozással vette észre, mily gyorsan, mily biztosan és ez egyszer mily gyógyíthatlanul körülhálózta őt gyermekkori szép barátja bűv körével és merész modorához képest, mely megszokta, hogy mindig egy ugrással törjön a cél felé, erőszakos támadásra határozta el magát. Szerencsés-

je, melyet neki gyakran felhánysorgattak, ez egyszer talán kiállhatja a próbát — tényleg először, midőn igazán érdekében volt.

Hirtelen hozzá lépett.

„Kató, csak nem szándékunk, hogy egymást szóharccal s komédiával feltartóztassuk“, mondá ő. „Én vissza jöttem, — elmondom becsületesen, anélkül, hogy magam is tudnám, miért — csupán homályos érzellemmel sejtem, hogy minden sikerem között, a legjobb még csak ezentúl van számomra. Viszontláttam — és azóta tisztán látok, napnál tisztábban. S ami vissza hozott ide, azaz erős ellentállhatatlan ösztön vala, mely a vándor madárnak ott délen megmondja, hogy itthon tavaszodik — és én itt vagyok újra Kató! Többé nem a fejes fekezhetlen ifjú áll ön előtt, ki akkor szerencsésjét, mint egy vak bolond eldobta ma-

gától. hanem egy kész férfi, ki érte jött, — boldogságáért, mely sokkal nagyobb, mint ahogy az legszebb álmaiban látta, és mely őt itthon várta. Lábaihoz akarok borulni Kató —“

Könnyed mozdulattal emelé fel kezét és visszatartotta őt. A kedvetlenség élénk pírja futotta el az utóbbi szavaknál arcát s finom metszésű szemöldökei fenyegetően összebb vonultak.

„Megálljon!“ mondá ő, „azt hiszem nem értjük eléggé egymást Hausen úr? Mit vél ön az alatt, hogy a boldogság, mely ön előtt lebegett, nagyobb, mint ön álmodta? Azt hiszi, hogy ez a szegényes arc, csekély fehér s piros színével a vénülő leánynál jobban veszi ki magát, mint azt maga magának képzelte? Mert csak ezt véheti ön a „szerencse“ alatt. Mi lett különben belőlem, azt maga nem tudja, s meg sem ítéheti! Ha ön

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

egyik legjelesebb, leghazafiasabb, legemberszeretőbb püspöke nagyméltóságú Bende Imre úr mellett eltöltött, biztosítékot nyujtanak nekünk arra, hogy vallásunk, hazánk javára szolgáló nagy feladatok megoldásában sikeres része leend.

Midőn jövődő működésére az ég áldását kérjük, kérjük fogadja kegyesen őszinte örömmünk és hódolat teljes tiszteletünk kifejezését s kérjük, hogy a katolikuskört, mint a hazafias katolikus társadalom egyik szerény, de buzgó tényezőjét jó indulatú pártolásával mindenkor gyámoltani kegyeskedjék.

Az Isten éltesse méltóságos püspök urat. Eljen! Eljen! Eljen!

Ó Méltósága erre körülbelül a következőket mondta: Nagyon szépen köszönöm a kath. körnek szívélyes és ékes szavakban kifejezett jókívánatait. Az én feledetom jelenleg csak az, hogy Ó Excellenciáját a püspök urat segítsen, de ha a jó Isten megengedi, hogy egykor az egyházmegye élére álljak, legyenek róla meggyőződve, hogy a kath. egyetek, a kath. mozgalmak és minden kath. egyház érdekeit magán viselő ügyet szívemből előmozdítani fogom. Ezen meggyőződésemnél fogva, a kath. kört, mint azon városban a kath. életnyilvánulásoknak legelső tényezőjét, mely iránt amugyis teljes szimpáthiával viseltetom — mindenkor tölem telhetőleg előmozdítani és támogatni fogom. S azt már most is készséggel ígérem csak arra kérem Önöket, hogy bizalmukkal és szeretetükkel megajándékoznai sziveskedjenek, s ha bármikor szükség lesz forduljanak bizalommal hozzám és együttes erővel iparkodjunk a kath. kör. felvirágoztatásán.

Ezen szép szavak láthatólag jó benyomást tettek az összes jelenlévőkre.

A freiburgi katolikus egyetem.

1889 október havában nyílt meg a nemzetközi katolikus egyetem a svaici Freiburgban joges bölcséleti fakultással. — E jelentőségteljes lépést, mely elsősorban Freiburg kanton talpig katolikus államférfiainak köszönhető, jogos örömmel üdvözölhetette az egész katolikus világ, mert nem jelentéktelen lépés volt a katolikus reneszansz jegyében.

B. e. XIII. Leo pápa, ki ezen műre már esirájában áldását adta, mindvégig szeretetteljes gondoskodással viseltetett iránta. Szép tanujele ennek többek közt az egyetem évkönyveiben megörökített gyakori levelezés a szentszék és a kanton, illetve egyetemi hatóságok közt. XIII. Leo az egyetemet „saját egyetemének”, nevezi, melynek pártolása azonban „mindenkinek közös

életemet, e tizenkét évet át élte volna, akkor tudná, hogy rosszabb szószólót aligha választhatott volna mint azt, amit az emberek szépségem alatt értenek, és ami nekem igazán csak pár évig szerzett némi örömet. És e szerencse, önré várt volna”, mondá ön? Ez kissé sok a művész büszkeségből, ezt kissé le kell hűtenem azzal, hogy azt mondom: nem — én nem vártam magára, — eszem ágában sem volt!”

Pető sötétén nézett a földre, de nem felelt, — letört egy ágat a bokorról s azt darabokra tépte, mialatt a leány beszélt, fel sem tekintett.

„Mi lett volna én belőlem, ha e sok éven keresztül Önére vártam volna?” — kérde keményen, majdnem megvetéssel. Agyon győtrött növényke, mely nélkülözve a napsugarat, a bokor alá húzódott, virúl, de senkinek belőle haszna s öröme nincs. Nem — midőn én — nem akarom letagadni, hogy soká tartott! — de midőn beláttam, hogy önnek volt szíve nemcsak eltávozni, de el is maradni, — hogy önnek egyetlen egyszer sem jutott eszébe, velem csak egy szóval is tudatni, mi lett önből — s én csak egy-egy képének kiállításakor szerettem tudomást, hogy megél, és hogy jól megy dolga, ekkor elkezdtem kerteszkedni Hansen Péter úr! Nemcsak a szülő

érdeke, Python államtanácsos pedig arra kéri Lorenzelli pápai kiküldöttet, hogy közölje a szentatyával: „mivel nem adhatjuk neki gyermekeink vérért, egy várat ajánlunk fel neki, a Freiburgi egyetemet”.

Az egyetem katolikus és nemzetközi jellegénél fogva különös fontossággal bírt oly hittudományi fakultás létesítése, mely egyrészt a jelen idő oly sokoldalú igényeinek megfelelően magas színvonalon áll, másrészt a tanerők tarka nemzetisége mellett is határozottan egységes jelleggel bír. XIII. Leo pápa a freiburgi kormányval egyetértve a hittudomány és scholasztikus bölcsélet tanzségeit a domonkosrendre bizta, mialatt ezen, az egész világon egységben virágzó rendnek új alkalmat adott, legnagyobb fiának aquinói szent Tamásnak szellemében tanítani, amit erre vonatkozó bérvéjében fel is említ.

A hittudományi fakultáshoz járult a mennyiségtan-természettudományi, mely rendkívül gazdag gyűjteményével s kísérleti termelivel külön palotában nyert elhelyezést. Megnyitását, 1896 november 15-én a pápa képviselőjében Lorenzelli akkori müncheni nuncius is részt vett.

Egy minden igénynek megfelelő orvosi fakultás a közel jövőben várható.

A kezdet és az első fejlődés viharai nem maradtak el. Eltekintve attól, hogy bevallottan katolikus jellege az ellenséges tábor részéről ádáz támadások tárgya volt, belsejét is háborgatta diszharmónia, melynek hullámai széles körben hatottak el. 1898 április havában ugyanis több németországi tanár kivált az egyetem kebeléből, leginkább nemzeti és személyes érzékenykedés miatt. De nem elégedtek meg a kilépéssel, hanem a sajtó útján elkezdett harcot folytattak az egyetem ellen, mely azonban fényesen tisztázta magát a vádakkal szemben. Ezen tollharc maradványának tekinthető, hogy talán még mindig nem észlelhető ezen egyetem iránt minden körben oly bizalom, mint a milyent megérdemel.

A tanárok és tanulók száma évről-évre szaporodik.

Mind a négy fakultáson összesen 67 tanár működik, köztük 50 rendes, 15 rendkívüli és két magán-tanár.

A rendes hallgatók száma 438, a rendkívülieké 138, köztük 60 nő. A rendes hallgatók közül 178 svajzi és 260 külföldi. Még pedig 74 Németországból, 73 Franciaországból, 29 Oroszországból, (leginkább lengyelek) 23 Ausztriából, 18 Amerikából, 16 Itáliából. Ezenkívül képviselve van Hollandia, Luxemburg, Bulgária, Spanyolország, Nagybritannia és Írország, Szerbia, Torökország.

indákon és málna bokrokon, — nem, hanem magamon is és szívemen. Kiegyenesedtem és oda kötöttem magam erősen önbecsülésemhez s leánybecsülésemhez, — levágtam az indákat, melyek a múlthoz erővel hozzá fonódni akartak. Önmagamhoz szóltam, hogy nem volna méltó hozzám oly valakit gyászolni, ki engem ennyire elfelejtetett. És most, készen vagyok! Mőgöttem a nehéz évek, a mikor az ifjukor örömei lehullanak, mint őszszel az első levelek; most tudom biztosan, mim van az életben — és alig jöhet eszembe, hogy nyugalmamat még egyszer a szélnek ereszszem, hogy egy tetszésszerinti ugri füles, és legyen az tiszerte híres festő, és hívják őt bár Hansen Péternek, velem ismét lapdázhasson!”

Oly heves haragba beszélte bele magát, hogy végtére már rá sem nézett. Porrá zúzottan hanyatlott a padra, botját a földhe fúrva és mindkét kezét rátámasztva bámult a semmiségbe ugyanazon szomorú pillantással, melyet évek előtt Kata megszeretett nála. Ép oly sötét tekintete volt akkor is, — Kata nyugtalanul fordítá el fejét.

„És most ne haragudjék reám”, mondá Kata bizonytalan, lágyabb hangon, „lássá könnyiteni kellett szívemen! Most már lapot fordíthatunk, és egy új fejezetbe kezdhetünk — jó barátok leszünk, mint az egy vén leányhoz illik, ki

Édes hazánkat eddig, sajnos csak két hallgató képviseli, (az egyik nyitrai) még pedig a teológiai fakultáson.

Nicolaus.

Hivatalos jelöltek.

Ismét és ismét előkerül az untig elunt pseudó liberalizmus raktárából ez a parlamenti őszeres valami, valahányszor kilátás van választásra.

A közjog elmélete, valamint a gyakorlati alkotmányosság gúnymosolylyal kell hogy fogadja ezt a rendszert, mely fittyet hányva a józan felfogásnak, a szabad választást — melyet pedig a hatalom is érvül szokott felhozni, ha mellette szól, — a hivatalos jelöléssel arcul csapja, a mióta Magyarországon csak visszaállott az olyan a milyen alkotmány.

Nem szolunk arról, hogy mennyire egyez az a szabadelvűség alapelemével, ha a választókerületre rádíktálnak jelöltet, ezt már megszoktuk, hogy a külső cég nem felel meg a belsőnek és viszont. De hogy meddig túri el ezt a világos botrányt a választóközönség, arra kíváncsiak vagyunk.

Most is berendelik a főszolgabirákat, megcsinálják a hivatalos jelöltek listáját, és most szét-eresztik, csináljanak hangulatot. A kerület? Hát van olyasmi is? A közigazgatás mai bölcsői szerint van vármegye, mely arra való, hogy benne fő-ai- és mindenféle ispán legyen, illetve nyerjen ellátást; azután van járás, az arra jó, hogy fő-ai és egyéb szolgabíró forma egyének megjeljék megjelölésüket; végül vannak kör- és egyéb jegyzőségek a hatalom kisebb fogdmegjeinek fentartására. Nép, közönség, adófizető, munkás, az semmi ilyenkor. Azt megvesszük! Ha nem lehet, szorítjuk, kergetjük, hidegben, fagyban megszavaztatjuk és megvan a többség, a melyre azután mellünket verve hivatkozhatunk: a nemzet megnyilatkozott! Itelt eljárásunk felett.

És ezen eljárás mellett van büntető törvényünk, eljárásunk, modern vádrendszerünk, a legnagyobb csirkefogót is védelmező büntető igazságszolgáltatásunk. A betörőnek, gyilkosnak a hajaszalát sem görbithetni védő nélkül, rendes eljárás, lelkiismeretes vizsgálat és pártatlan bíráskodás nélkül.

De a választó polgár, a törvényhozás egyenlő másik tényezőjének részére az *vogel frei*, az tömeg, melyet atyáilag irányítani kell, azt felvilágosítani, védeni nincs joga senkinek, aki teszi az izgató, heccáplán, obstructionista. Ez nem választhatja meg szabadon védőjét, amihez a legutolsó kapcabetyárnak is joga van, ennek hivatalból adnak jelöltet. Erre szavazzon máskülönbén a legközelebbi választásig, majd érzi a hatalmas ökleit a főispántól a falusi bakterig.

Igy festett és fest még ma is alkotmányos jogi gyakorlatának a képe a valóságban. Hát meddig tart?

Igazán kihalt már minden nemesebb érzet a lelkekből, hogy ezt eltűrjük? Nem lázad fel a jobb érzés ezen arculcsapásokra, ezen otromba

minden házassági ajánlatot és szerelmi vallomást máttól fogva kérelhetlenül visszautasít.”

Kató nem nézett többé rá, hogy annál könnyebben védekezhessen szíve ellen, — el nézett fölötte a kék levegőbe egy pacsirta után, mely halkan trillázva az ég felé emelkedett.

„Mit akar ön itt kezdeni?” kérde kis idő múlva félig dacos hangon.

Péter kalapja után nyúlt, melyet előbb félre dobott.

„Megengedi, hogy ez az én titkom legyen!” mondá hidegen „amit most akarok azt most még inkább tudom! Furcsa volt a visszatérés, másodszor ne essék meg rajtam! Eljen boldogul Kata — ez egyszer mindenkorra! És ha nagy boldogságában, csendes magányában akad oly időre, hogy egy utazó emberre gondol majd.

Hangja bizonytalan lett, — szemei könybelábadtak. És mielőtt észrevette, vagy megakadályozhatta volna, karjaiba ragadta, s össze-vissza csókoltá Katót. „Bocsásson meg Kató, de nem tehettem másképp!” mondá ő egyszerűen és őszintén, intett kezével és eltűnt ép úgy, mint a hogy jött, egy ugrással, átvette magát a kertészen — ép úgy, mint tizenkét év előtt, — kertjéből és életéből!

gyanakodásra, melynek arcátlanságával csak a vakmerősége nagyobb.

Volt egy röpke idő, midőn már a remény hajnala derengett. A volt miniszterelnök a jog, törvény és igazság jelszavával lépett a kormányra és Gullner belügyi államtitkár székfoglalójában azt hangoztatta: *addig nem lesz jó közigazgatás, míg a tiszteiselőt át nem hatja az a tudat, hogy ő van a népért és nem a nép miatta.*

Mintegy álmokép foszlott szét ezen remény, és újra itt van a megittarodott örület rendszer, a meghamisított liberalizmus egész fegyvertárával. Hiába minden, mindig igaz marad. Quvo semel im butarecens, servubit odorem tertadius.
Választó.

Ujdonságok.

A püspök Úr Ó Excell. holnap, f. hó 19-én fogja Ő Felsege előtt a titkos tanácsosi esküt letenni, mely célból tegnap szombaton déli vonattal. Schmidt Leo udvari papja kíséretében, Bécsbe utazott.

Merry del Val biboros gróf Batthyány Vilmoshoz. Ő Szentsége államtitkárja, Merry del Val biboros, mint értesülünk, igen meleg hangon fogalmazott levelet intézett Nyitra jövőd püspökéhez, melyben először értesíti, hogy Ő Szentségének tudomására hozta az új püspök által kifejezett tisztelet és engedelmességet, melyet kineveztetése alkalmával fogadott. Ő Szentsége ezt jóakaró és szeretetteljes meglepedéssel tudomásul vette. A példás buzgóság, melylyel az új püspök készülődik nagyfontosságú hivatására — írja a biboros — kedvező előjel gyanánt tekinthető azon termékeny működésre, melyet a jövőben Nyitrán kifejtteni fog. Buzdításának zálogául és legmagasabb jó indulatának bizonyítékául Ő Szentsége szíve egész teljéből küldi apostoli áldását, mely a földöntúli vigasznak kimeríthetlen forrása. A biboros továbbá saját részéről is üdvözlí és legjobb kívánatokkal halmozza el Nyitra ifjú jövőd főpasztorát és sikert kíván apostoli működésére.

Az államtitkár megleghangu levele kétségkívül a legjobb benyomást teend az egész egyházmegyére.

Személyi hírek. Váry Gellért kegyesrendi kormánytanácsos, ki a magyar piarista rend képviselőjében Rómában tartózkodik e héten Nyitrára érkezik. — Timon Akos dr. buda-pesti egyetemi tanár a mult héten Nyitrán időzött.

Es Kató még ott áll egy pillanatig — félig álétlan, félig ijedten, félig megbotránkozva és hirtelen megdöglőtelanul egyszerűen kiáltá utánna: „Péter, — Hansen Péter — hisz' nem úgy gondoltam!“ de ezt már ő nem hallotta.

E közben a festő hirtelen futó léptekkel, mit a belső izgatottság előirt, pár óráig a földeken futkosott — anélkül, hogy tudta volna mit tett, és mit akart tenni.

Csak, midőn agyon izzadva és fáradva a város kapuja elé érkezett, jutott eszébe, hogy óráját megtekintse. Most emlékezett, hogy hiszen ő a déli pósta kocsi-val tovább akart utazni, és hogy az már egy óra óta hegyen-völgyön túl dőcögött és már csak utánna busúlhatott — egyáltalában ma ez volt a sorsa! Hogy más alkalmatosság után lászson, és rögtön elutazzék, ebben megakadályozta őt az álmos fáradtság, mely rajta erőt vett, s melyet eddig alig érzett. Nem csoda, hisz' egészen oda volt már a tegnapi hosszú úttól, hozzá járult az átvirasztott és át rajzolt éjszaka is! Mert a Doktornak tett ígérétét hűen betartotta, onja lázasan mozgott a papíron, mind-addig, míg a nap fel nem kelt.

Es a helyett, hogy a mulasztott pihenést kipótolja, az első reggeli órákban, mint egy

Tudorrá avatás. Cserenyey István, a nyitrai papnöveldeben a nevelés és katechetika tanára, e hó 16-án letévén a budapesti egyetemen a negyedik szigorlatot, mindjárt másnapra rá hittudorrá avattattott. Fialat barátunkat, ki eddig is nagy szolgálatot tett lapunknak rokonszenvesen üdvözljük.

Sarmaságh Géza nyitrai főgimnáziumi tanár, Szathmáregyházmegyei áldozár a budapesti tudományos egyetem hittani kara által kitűzött 2000 koronás pályadíjat elnyerte. A kívánt tétel volt: Fejtessenek ki a család az egyház és az állam jogai és kötelességei a nevelés és oktatás körül. Tudós barátunk két évig ernyedetlenül dolgozott a nagyszabású monografián, melylyel, mint az egyetem koszorúja mutatja, kétségkívül nagy szolgálatot fog tenni a tanítás és nevelés ügyének. Sarmaságh urnak e kitüntetése városunkban széles ismeretségi körében általános meglepedést keltett.

A karácsonyi istentisztelet sorrendje a püspöki székesegyházban: 24-én éjféli mise; 25-én vasárnap, karácsony napján, délelőtt 9. órakor szentbeszéd, és utánna ünnepélyes szentmise, ez utóbbit a Püspök Úr Ó Excell. tartja, délután 3 órakor vécsernye; 26-án hétfőn, szent István napján, délelőtt 8 órakor szentbeszéd, utánna ünnepélyes nagy mise, délután 3 órakor vécsernye; 31-én, Szilveszter napján 3/4 4 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet; január 1-én újév napján, délelőtt 9 órakor szentbeszéd, s utánna ünnepélyes nagy mise, melyet a püspök ur végez.

Eljegyzés. Auer István, az „Alkotmány“ ragyogó tollú segédszerkesztője eljegyezte Rakk Teréz kisasszonyt Rácváros-Telepről. Tisztelt kar-társainkat melegen üdvözljük és jövődö frigyé-hez Isten áldását s tartós zavartalan boldogságot kívánunk.

Áthelyezés. Gáldy Kálmán, aranyos-maróthi szolgabíró a verebélyi főszolgabíróshoz, ennek helyébe peoig Latesz Sándor verebélyi szolgabíró küldetett.

Hymen. Kol Ferenc osztálymérnök a kereskedelmi miniszteriumban, december 8-án vezette oltárhoz Kiszuczca-Ujhelyen, az ottani róm.kath. plébánia kapornájában Papán Annuska kisasszonyt, néhai Papán János és neje szül. Weszely Veronika urnó leányát.

Szántó Jani sikere Bécsben. Mint értesülünk a bécsi conservatorium által f. hó 12-én rendezett nyilv. nagy hangversenyben Szántó Jani is közreműködött. Bruchnak legújabb művét (III. hegedűhangverseny) ő adta elő Bécsben először, óriási sikert elérve. A darab technikai nehézségeit oly könnyűséggel és biztonsággal győzte le, előadása oly meleg és szép volt, hogy a jelenvolt legalább 3000 főnyi közönség percekig tartó lelkes tapsal jutalmazta a fiatal mű-vest. Számos zenei kapacitás u. m. Perger igazgató, Sauer Emil, Thern testvérek, Grün tanára és mások rögtön siettek hozzá és szerencset kívántak a fiatal művésnek az elért sikerhez.

alma tolvaj sompolygott a polgármesterek kertje körül, mig ott régi szerelmét megpillantotta — és mig az oly kegyetlenül magára hagyta. Ez eseményekre bekövetkezett felindulás, és mind az, mit az utolsó negyvennyolc óra alatt kiállott, keserűen megbosszulta magát; mintegy összetörve-zúzva leirhatatlanul vágyakozott álom s nyugalom után, melyben minden más — mult és jövő — elmerülni látszott.

Igy vánszorgott fáradtan, mint nehéz betegség után a vendéglőbe vissza; kiadta a parancsot, hogy senki se háborgassa, még ha ítélet napig sem ébredne fel, lerogyott ágyára és legott nehéz, mely álomba merült, melyakkor szokott beállni, midőn a test és lélek egyaránt ki van merülve.

E közben a városban lázasan folytak az elő-készületek a szép Kató különös bucsu estélyéhez, mely ép különössége miatt a jó embereknek végtelen tréfát látszott szerezni.

A városi zenekar esti zenéje, mely rikító hamis hangjain és a jóakaraton kívül más kívánni valót nem hagyott hátra, sőt még a póstakocsist is megszegyentette volna, ki Hansen Pétert előtte való este annyira kihozta sodrából, — ily zene volt a hódolat kezdete.

(Folytatás köv.)

Egy hét munkája és jutalma. Aki figyelemmel kísérte lapunk mult heti s jelen számát, lehetetlen, hogy fel ne tűnt volna az a szokatlan tevékenység, melyet dr. Franciscy Lajos barátunk kifejtett. Hétfőn, dec. 5-én sz. beszédet mondott az irgalmas testvéreknek, szerdán 7-én nagy beszédet a vármegyeházán, csütörtök, dec. 8-án záróbeszédet a papneveldei Immaculata ün-nepélyen, rá vasárnap, dec. 11-én mindnyájunk épülésére közel egy órász beszédet a kath. kör-ben. Közben éppen dec. 8. miatt az irgalmas testvérek három nyitrai telepén gyóntattott, s ugyanazt tette a papnövelde növendékeinek. Az, aki azalatt naponkint tart előadásokat délelőtt, délután, me-lyekre mindig készülni kell. Meditációt tart sza-bad előadásban naponkint a növendékeknek, és hozzá ugyanakkor még egy nagy halmoz kézira-tot szolgáltat a nyomdába. — Mert mondjuk el most mindezeket? Hiszen ez ugyszólván napiren-den van. Azért, hogy rámutassunk, hogy az el-ismerés sem marad el. A legdurvább támadásnak van kiteve a vármegyei félhivatalos lap részéről. Azelőtt csak egy cikkben, most már kettőben is egyszerre „Jezsuita firkonc, ki a társadalmat csak megmetelyezi“, így zeng szokott tónusában az „Ellenőr“. Lám, ha az elismerés elmarad onnan, hol várható volna, nem maradnak azzal adósak a liberális urak. — Annál melegebben fejezi ki irányában rokonszenvét lapunk olvasó közönsége, mely t. barátunk szeplőtelen jelleme mellett tanu-sított példátlan munkakepességét csak a legna-gyobb elismeréssel honorálni tudja.

Adakozás a felsőbb leányiskolai ifjúsági segélyző-alapra. (Folytatás.) Ujab-ban ismét a következő adományokat kaptam: Szvitek János plebánostól 5 kor., VI. oszt. részé-ről 6 kor., N.-től 50 kor., 96 fill. összesen 61 k. 96 fillér. Az előbbi összeggel: 2225 kor. 60 fillér. A további szives adományokat elfogadja Dúdek János dr. igazgató.

Halálozás. Helia József, bánkeszi-i ta-nító, az ottani hitelszövetkezetnek igazgatósági tagja és jegyzője, f. hó 12-én élete 26. évében Bánkeszin elhunyt.

Jankovics József Esztergom főegyházmegyei hittanhallgató, Jankovics Ferenc nagyecetényi kör-jegyző fia december hó 14-én hoszas szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 21-ik évében jobb létre szenderült.

Sándorfi Gyuláné szül. Gottstein Vilma ur-asszony élete 27. évében jobb létre szenderült Zavadán. — Béke poraikra!

Egy elfeledett szobor. A nyitrai tör-vényszéki palota előtt felállítandó Szűz Mária szoborra újabban adakoztak: Dokupil Margit fel-sőbb leányiskolai növendék 2 kor., Ráca István joghallgató Nyitra 2 kor., Lotter Nyitra 3 kor., Jánoszeghy Nyitra 3 kor., 38 fill. Összesen 10 kor. 38 fill. hozzáadva a lapunk utósó számában kimutatott 499 kor. 62 fill. lesz 510 kor. Isten fizesse meg!

Immaculata ünnep a nyitrai kath. körben. A Szeplőtelen Fogantatás jubileumát fényesen ünnepelte meg mult vasárnap a kath. kör. A nagy terem előrészen virágok és délszaki növények között a szent Szűz szobra volt felállítva, melyet a számos gyertyafény rendkívül kedvesen tüntetett elő. A nagyterem zsufolásig megtelt. Nem csupán a kör tagjai, de számos vendég is volt jelen. Ott láttuk püspök úr ő excellenciáját, a káptalan csaknem összes tagjait, Faschler Ferenc polgármester, a kir. törvényszék, pénzügy számos tisztviselőjét. A székeket előkelő hölgyközönség foglalta el. S mindnyájukat a szent Szűz iránti tisztelet és hódolat hozta össze, amint azt dr. Franciscy Lajos magasau szárnyaló, költői képek-ben gazdag szép díszbeszédében és különösen a befejezésül mondott megható fohászában oly gyö-nőrüen kifejezte. Beszédének tárgyát az Imma-culata lefolyását az egyénre és a családi életre képezte. Amott az a rendkívül vigasztaló igaz-ság domborodott ki, hogy amíg a pogányságban a bűnnel élt és pusztult az ember, addig a ke-reszténységben a bűn romjain az ártatlanság új életet képes teremteni; emitt pedig hogy az ártatlanság ápolása a családi élet aggodalmi kö-zött egyedül képes megnyugvást előidezni Szép volt Bedekovits Lajosnak szavalata is, melylyel a lourdi jelenést adta elő a töle megszokott kedves alakban. A tárgysorozat többi pontjait az ének-és zenekar töltötte ki alkalmi darabokkal. Na-

gyon sikerült a zenés quartett énekkesérettel és a régi magyar énekek precíz előadása. Az ünnepély minden tekintetben fényesen sikerült.

A helybeli főgimnázium Immaculata ünnepe. Annak a tiszteletnek, melylyel az egész katolikus világ hódol az Immaculatának, róttá le köteles adóját Magyarország Védőasszonya iránt a helybeli főgimnázium folyó hó 10-én tartott ünnepélyen. Az intézetnek műzálással díszített tornatermét Nyitra intelligenciájának, főképen a hölgyközönségnek színe-java zsúfolásig megtöltötte. Ott voltak a nyitrai káptalan tagjai közül Czeizel Gábor, Bobok József, Nemcsék Ferenc, Jeszenszky Alajos, Mihalik József, Kutvaszer István kanonokok, Faschler Ferenc polgármester, Dudek János dr., Orel Géza, Kondor István, Bangha István. A program minden egyes pontja rendkívül érdekes volt s az ünnepség a maga egészében mély nyomokat hagyott a hallgatóság lelkében. A bevezető ének elhangzása után Német István lépett az emelvényre, hogy az Immaculata-ünnep jelentőségéről szóljon. A szeplőtelen fogantatás hite, dognájának története, jelentősége, a Mária-tisztelet hazánkban — vonatkozásba hozva a nemzeti, társadalmi és családi élettel — voltak azok a magvas gondolatok, melyeket a szónok ékesszólóan előadott s amelyek az egész ünnepély alaphangulatát biztosítottak. Hatását mi sem bizonyítja jobban, mint az a felzúgó taps, amely a beszéd nyomát spontán lelkesedéssel megnyitkozott. E mellett Kálmán Károly „Immaculata ünnepe“ c. melodramája volt az ünnep kiemelkedő pontja. A zenét Höllrigl Ferenc írta hozzá. A szereplő ifjúság — apraja-nagyja — egész lelkesedését és erejét belevitte a nemzeti életünket allegorizáló képbe. A hazafias lyránkból merített szöveg s a régi és újabb egyházi énekek motívumából mesterien összeállított zene és ének, valamint az egybevágo előadás nemesak az áhitat emelésére szolgált, hanem valódi élvezetet is nyújtott. Hogy a többi ének- és zeneszám is szintén nagyban hozzájárult az ünnepi hangulat emeléséhez, az főképen Roch Gyula és Faulhaber Lajos tanárok érdeme, akik időt és fáradságot nem kímélve készítettek elő az ifjúságot.

Immaculata ünnepély a nyitrai kath. legényegyesületben. A nyitrai kath. legényegyesület az ünnepélyek összetorlódása miatt Immaculata ünnepélyét f. hó 18-án, vagyis ma vasárnap tartja. — Az ünnepély műsora itt következők: 1. „Ó Szűz Anyánk feléd sietnek...“ Sztraka Pius nyitra-városi karnagy vezetése s kísérete mellett az egyleti tagok éneklék. — 2. Ünnepi beszéd, mondja Cseffalvay Aladár e. másodelnök. — 3. „A szeplőtelenhez“. Irta Bán Aladár. Szavalja Jeney István egyli. rendes tag. — 4. „Habok felett“... éneklék: Novottny Irén és Vilma és Pagáts Ilona kisasszonyok. — 5. „Boldog Asszony Anyánk“. Ének a török világból. Irta Tárkányi Béla. Szavalja Kollárik József e. r. t. — 6. Hódoló kep keretében a legényegyesületi indulót éneklék az egylet tagjai Sztraka Pius úr vezetésével. Az ünnepély kezdete esti 6 órakor lesz. Meghívók kibocsátása helyett ezuton hívja meg az egylet szíves jóakaróit s az érdeklődőket az egyleti rendezőség. — Előadások. A nyitrai kath. legényegyesületben a múlt héten két érdekesítő előadás volt a rendes apologetikai előadásokon s ének oktatásokon kívül. Konrad Ferenc főgimn. tanár úr tartott előadást megkapó közvetlenség-gel, férfias meggyőződéssel arról, hogy mit olvassunk s hogyan olvassunk. Csütörtökön pedig Roch Gyula kegyesrendi tanár úr változatos s érdekesítő kísérletek keretében tartott chemiai előadást a levegőről illetve annak egyik alkotó részéről az élelyről. Az igazán gyönyörködtetve oktató elő-

adásnak jövő csütörtökön lesz folytatása. Az előadásokon előkelő közönség is részt vett s a kath. közműves egylet tagjai is megjelentek. A rendezőség ezuton is forró köszönetet mond a két egylet nevében az áldozatkész előadó tanár uraknak. Ugyanitt jelezzük, hogy Roch Gyula tanár úr chemiai előadás alapján január hóban Biringer Ferenc dr. úr t. főorvos s kórházi igazgató tart előadásokat.

A nyitrai esküdtbiróság 1905. évi névjegyzéke. (Rendes tagok.) Adámik Ignác Privigye, Adamis Pál Szenic, dr. Adler Ignác Vágsellye, Bábik János Vágsellye, Bäck Sándor Nyitra, Baer Rikhard Kiskeszzi, dr. Bánhegyi Mór Sasvár, Banár Miklós Érsekújvár, Bárány Zsigmond Tornóc. Bárány Samu Sarlókajsza, Bencze Ferenc Nagysurány, Bergár Pál Lazán, Bienenstock József Privigye, Biermann Zsigmond Vágújhely, Binéth Gáspár Érsekújvár, Birkhoffer Károly Pöstyén, Blaskovits Károly Galgóc, Blum Bernát Szokolóc, Blum Sándor Felsővásárd, Bodó Péter Galgóc, Borosi Lipót Privigye, Brogyány Gyula Dívékújfalú, Brunovszky Lajos Szenic, Burger Jakab Vágújhely, Busztin Henrik Kelecsény, Buzinkay Pál Dojcs, Chemez Sándor Miava, Conlegner Károly Érsekújvár, dr. Conrad István Kúnó, Csizmazia Antal Érsekújvár, Csmelik Ferenc Szenic, dr. Czipkó István Holics, Deutsch Bernát Galgóc, dr. Deutsch Mór Miava, Dingha Gábor Szenic, Dióssy Imre Szentmihályur, Dittert Győző Felsőszőlős, dr. Donáth János Sasvár, Donáth Nándor Vágújhely Dornig Róbert Elecske, Durdik István Privigye, Dvorzszak Károly Moraván, Eiser Emil Vágújhely, Elek Imre Malomszegh, Elszász József Üzbégh, Emanuel István Verbó, Engel Géza N.-Kosztolány, Engel Kálmán Nagykér, Engelsmann Simon Vágújhely, Ertler Ármín Nyitra, Etter Kálmán Urmény, Fekt Lajos Érsekújvár, Feisenburg József N.-Tapolcsány, Fiala Ignác Nagysurány, Filatz Lajos Privigye, Finka Gyula Felsőhelbény, Firkász Adolf Szka-csány, Fogassy Gyula Bajmóc, Fried Vilmos Ny-Zsámbokré, Frommer Pál Nemespann, Fuchs Béla Urmény, Fuchs Miksa Beregszegh, Ghyezy Pál Nagy-Lapás, dr. Gerber Adolf Szenic, Goldbach József Nyitra, Gombarik István, Gramantik János Privigye, Grün József Tardoskéd, Grünfeld Fülöp Szenic, Grünwald József Miava, Gubits Bernát Privigye, dr. Guth Jenő Érsekújvár, Haberfeld Henrik Miava, Hajdu Ferenc Bajmóc, Halus Manó Csácsó, br. Haupt Stummer Lipót Tökés-Ujfalú, Hecht Jónás Nagy-Appony, Herzog Jakab Petőfalú. (Folyt. köv.)

Nyitra—Lévai vasut. Thuróczy főispán f. hó 20-ára hívta össze Nyitra megye vasuti bizottságát a megyeházán ülés d. u. 3 órakor, mikor az előengedélyes referálni fog. A tervezett vasut Alsókörskenyénél fog kiválni a nyitravölgyi vonalból. Innen Emőke, Csehi Kis és Nagycétény-felé Kálaz és Aba érintésével Verebélynek tart. Innen Tild, Csiffar és Kiskálnán át Lévára. Utrővidítés Nyitra és Léva közt 89 kilométer.

Hány választó van Trencsénmegyében? Trencsén vármegyében a képviselőválasztók 1905. évre érvényes összeírásának eredménye választókerületenként a következő volt: A trencsényi választókerületben 1800, a baán-teplici választókerületben 2525, a puchóillavai választókerületben 1281, a vágbesztercebellsüi választókerületben 813, a bittsei választókerületben 768, a zsolna-rajeci választókerületben 1276, a kiszucaujhely-várnai választókerületben 826, a csacai választókerületben 761, — mind a nyolc választókerületben tehát összesen 10,050 választó iratott össze, vagyis az 1904. évi összeíráshoz képest huszonkilencel kevesebb. Szaporodás csak a baán-teplici kerületben mutatkozik,

ahol a választók száma eléggé jelentékenyen 96-tal emelkedett, míg a többi 7 kerület mind-egyikében némi apadás állott be.

Uj oltáregyletek a vidéken. A hitélet ápolásában oly nagy szerepet játszó és a szegényebb felszerelésű templomok érdekében áldásosan működő oltáregyleti intézményről újabb ténfoglalást jegyezhetünk fel a nyitrai egyházmegye területén. Rajecen Baross Károly h esperes plébános, Lutissán Grében János plébános alakítottak szép reményekre jogosító kezdettel oltáregyletet melyet a buzgó alapítók a nyitrai anyaegylet-hoz csatoltak. Az új alakulásokkal a nyitrai anyaegylet 62 fiókot számlál, amely számnak még folyton növekednie kell, hogy az egylet az egyházmegye szükségleteinek arányában megismosodjék.

Választási szelek. Egy beavatott barátunk értesít, hogy Engel József, nyitrai gabona kereskedő, Ferenc József rend lovagja a jövő héten megkapja a magyar nemességet „peskodári, előnévvel. A nemességnek oka, nem Engelenek a humanizmus terén kétségtelenül bebizonyított jótékonyága, hanem hogy 60.000 koronát fizetett a választási pártkasszába. Ha e hír igaz, ugy nagyon sajnálnók Engel urat. Azt a nagy összeget inkább Nyitran helyezhette volna el, akár csak a pár-utcai szegény zsidók támogatására is. — Igen ám, de akkor nem jutott volna a pártkasszába. Már pedig most azért osztogatnak nemességet nem pedig, mert valaki emberbaráti célokra áldoz. Vederemo!

Trencsénmegye bizottmányába a mult heten következők neppárti tagokat választották: Alsó-Szúcson Reeska Zsigmond, Beczkón Pick Antal, Ribényben Benyak József, Alsó-Drskócon Soltész Péter, Rozsöny-Miticeen Czeizel Antal, F.-Motesiceen Miklós Rezső, Rovnyén Micskó István, Puchón Dermisek Pál, Zárjessen Pivarsy Nándor, Lisszán Mihalicsek Pál és Budatinszky János, Miksófálván Janecz József, Domanizson Pálffy Pál, Rovnén Sztranyavszky József, Rajecen dr. Pokorny Nándor, Baross Károly, Bánfálván Sevesik Károly, Várnán Kapallay István és Pelczmann János, Radolan Mayer Endre, Óbesztercén Szvitek János, Krasznón Kardoss József, Krautmann István, Szvracsinovecen Benyacs István, Rakován Filkorn Ferenc, Sztaskon Fridrichovszky Jusztin és Syanyár István, Viszokán Zatkovics Antal, Turzovkán Lonszky Gyula.

A leégett kiszucaujhelyi templom újáépítésére foly. adakoztak: Szulyovszky Kamilla, Szeto 2 kor., Visnyovszky I. Turna 3 k., Dodek E. Bars-Németi 2 k., Soltész P. Kis-Gradna 11 k., Szeesányi V. N.-Tapolcsány, Bartáky Gy. N.-Ugróc, Petrik F. Hosszúfalú, Vendég O. Garamszentbenedek, Schurmann J. Assakürth 5—5 kor., Seyler K. Bajcs, Chocho-lusz B. Pruska 10—10 kor., Erdőssy I. Bátorkesz, Palárik J. Kiszucaujhely, Stehló J. Szombathely, Károly A. Szempe, Hayek V. Novák, Plebániehivatal Suránka 2—2 k., Fábán J. Érsekújvár, Plebániehivatal Bpest IX., dr. Pullmann J. Csápor, Szép L. Kürt 4—4 kor., Kovách M. Bogdány-Selpőc 33 k., Besztercebányai növendékpapság 7.90 k., Klochány J. Bezinc 12 k., Plebániehivatal N.-Borovó 18.40 k., Kalocsai növendékpapok 9.34 k., Moser Tivadar kanonok Privigye 49.45 k., Dvorányi B. Vagyóe 5.78 k., Modrovsky Fl. Madunice 1.40 k., Vallkovszky B. Lessnic, Podhorszky Tenczer Zsuzsi, Ujbánya 1—1 kor. A templom javára intenciókat voltak szívesek vállalni: Fülöp L. esperes Kolon, Mattyasovszky K. Tiszánána, Nádasy F. Sarud, Petres J. Mike, Venczell E. Eger, Budaváry J. Grinád. — Fogadják e nemes szívű jötevőink legmélyebb hálánknak és köszönetünknek kifejezését. — Azon oltártestvéreimet, kik intencióik elvállalását kérő felhívásomra még nem válaszoltak, szeretettel kérem, szíveskedjenek nyilatkozni, hogy a még fennmaradt 195 intenció elosztásánál tájékozva legyek. — Kelt Kiszucaujhelyen, 1904. XII/14. Szmda Kálmán, esp.-plébános.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferenc József keserűviz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emltőre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan Ferenc József keserűvizet. 11—26

T. C. Tisztelettel értesitem, hogy **T. C. a karácsonyi idényre játékraktárt** rendeztem be. — Kérem T. c., szíveskedjék **bevásárlásait mihamarább** eszközölni, hogy **minél teljesebb választékot** feltalálni méltóztassék. Jó minőségű és jutányos **Verebély Géza.** árakról T. c. biztosítva, ajánlom magamat jóindulatu kegyeibe s maradok mély tisztelettel

Nyitra alvárosi közbirtokosság.

FA-ELADÁS.

A közbirtokosság tulajdonát képező „Nadró” és „Davaresány” erdőterületeken f. évben termelt **tüzi fa, rözse, tövis és hagyoncfa**

december hó 21-én délelőtt 9 órakor a helyszínen tartanak nyilvános árverésen el fog adatni.

Nyitrán, 1904. évi dec. 16-án.

Juhász Sándor,
közbirtokossági felügyelő.

Pályázati hirdetmény.

A nyitravárosi Ipartestületnél lemondás folytán üresedésbe jött hivatalos állásra ezennel pályázat hirdetjük. Felhívjuk ennélfogva mindazon nyitrai iparosok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezűleg irt folyamodványaikat az Ipartestületnél **1904. évi december hó 30-án délután 5 óráig** annál bizonyosabban nyújtsák be, mert ezentul érkező kérvények figyelembe nem vétetnek.

Az állással egybekötött javadalmazás évi rendes fizetés 480 korona s az illető által beszedett összegből 3%.

Nyitrán, 1904. évi december hó 15-én.

Unzeítik József,
ipartestületi elnök.

Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Pénz, idő, munkamegtakarítás!

Villámfény (Blitzblank)
(Szappan-homok)

Kitüntetve az 1903. hamburgi kiállításon nagy aranyéremmel és tiszti kereszttel.

Legujabb, legcélszerűbb és legolcsóbb tisztogató és sűrűlőszert.

Nélkülözhetetlen a háztartásban, irodákban, gyárakban, étkezdékben stb. Egy pillanat alatt eltávolít tinte, festék, kátrány-foltokat stb.

Pénz, idő, munkamegtakarítás.

Egy nagy, eredeti csomag ára 30 fillér. Aki a „Villámfényt” csak egyszer használta, többé nélkülözhetetlennek találja.

Villámfény kapható: **Latzer Jónás-nál Nyitrán.**

Elárusítók kerestetnek.
Utánzásoktól óvakodjunk! — Törvényesen védve.

Aranyérem Brüsszel 1898. Aranyérem Brüsszel 1898.

Aufsberg C. gyógyszerész mosdóvíz-adagja SYRY.

Ezerszeresen bevált. Két kőhegyi adag naponként a mosdóvízbe keverve az arc és kéz-bőrt esalhatatlanul rózsásfehérre változtatja, üde-ifjúvá és bársonypuhává alakítja. Bőrtisztítálságok (bőrrakta, szepő, bőrdara stb. nem létezik többé.) A SYRY a legjobb és legolcsóbb szépitőszert. — Teljesen ártalmatlan. — Egy doboz (hetekre elegendő) ára 20 fillér. — Több száz nem kért elismerő levél. — Kapható Latzer Jónásnál Nyitrán.

K. C. POPOFF
a legjobb **TEA** a világon.

Kizárólag csakis eredeti orosz csomagokban kapható.

Ékszerekben a legalkalmasabb karácsonyi és ujévi ajándékok
leszállított árakban

Felsenburg Fülöp
41 év óta fennálló Nyitra és környéke legrégibb s legmegbízhatóbb ékszer üzletében **kaphatók.**

Méltóztassék remek kiállításomat vásárlási kényyszer nélkül megtekinteni, ahol **minden árnak megfelelőt találni ékszerekben, ezüstneműekben a legjobb gyártmányú órákban, valamint a continens legjobb gyártmányú China-ezüst tárgyakban, mely gyártmány helyben kizárólagosan csak nálam kapható s melynek tartósságáért 15 évig jótállok.**

Kiemelendők még a nálam kapható legkitünőbb gyártmányú **GRAMMOPHONOK**, melyek a világ legelső művész és művésznőit ének, szavaltat vagy zenékben élethűen reprodukálják, már 45 koronától 300 koronáig.

Szíves pártfogását kérve

teljes tisztelettel

Felsenburg Fülöp,

órák és ékszerész.

Vidéki megrendelések pontosan és lelkiismeretesen eszközöltetnek.

Mindenemű óra- és ékszerjavítások legjobban és legolcsóbban eszközöltetnek.

Üzletem megújítása céljából azon előnyös helyzetbe jutottam, hogy a t. gyászoló közönség részére, két gyászkoecsimon kívül egy

üveges, dísz-halottas kocsit

sikerült beszereznem, mely ugy helyben, mint vidéken a t. gyászoló közönségnek a legjutányosabb áron rendelkezésre áll.

Özv. Köck Istvánné

Első Nyitrai Temetkezési Vállalata.

(Alapított 1824-ben.)

ENGEL
GRAMMOPHON

Meghívó.

Tisztelettel alulirott bátorkodom, a nagyérdemű vevőközönséget dúsan felszerelt

KARÁCSONYI KIÁLLÍTÁSOM

megtekintésére meghívni. — A legizlésebb **arany, ezüst órák és ékszerek** a legjutányosabb árakon, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett kaphatók üzletemben.

Óra- és ékszerjavítások gyorsan és legolcsóbb áron eszközöltetnek; áruimat kívánatra választás végett házhoz és vidékre is küldöm.

A legkiválóbb és leghiresebb gyártmányú **angyal védjeggyel ellátott gramfonok** 45 koronától felfelé és hozzávaló lemezek 1.80 K.-tól felfelé Nyitrán kizárólag csak nálam kaphatók. Kiváló tisztelettel

Schick Gyula, órák és ékszerész
Nyitrán, Kalmár-utca 12.

Alapított 1869-ben.

Nyitrai Népbank mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítói váltókat, betéti könyvecskéket; kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben; előleget ad arany- és ezüstműekre, sorsjegyek-, részvények- és másnemű értékpapírokra: elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban; felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Városháztér 3. sz.

Kérjen mindenki

saját érdekében

Valódi Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávét

csak oly csomagokban, a melyek a Kneipp páter védjegyét és a Kathreiner nevet viselik, és kerülje gondosan a silány utánzatok elfogadását.

04.11.c

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23—24%
kénsavas káli tartalommal, *** **

Stassfurti kálitrágyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74—76%
kénsavas káli tartalommal, *** **

KOVASAVAS KÁLIT (dohánytrágyázásra) továbbá

mindennemű egyéb **műtrágyaféléket**, azonkívül

Rézgálicot (98—99%) elismert kitűnő minőségben legolcsóbban szállit a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Tessék a címre figyelni!

VAJDA J. butorgyári raktára

Nyitrán, Párutca 22.

Ajánlja dús választékú, szilárd és száraz anyagból készült **háló, ebédlő, uri szoba, szalon és iroda berendezésekből álló**

RAKTÁRÁT

valamint vas és rézbutorait és saját készítményű kárpitozott butorait

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, **jutányos árakon.**

Tessék a címre figyelni!

Himző-munkákra kiválóan alkalmas

Pfaff- VARRÓGÉPEIT

ajánlja

SZLÁVIK KONSTANTIN
Nyitra, Plébánia-utca 4. szám.

A Pfaff-varrógépek — eltérőleg egyéb gyártmányoktól — **acél-alkatrészekből** állanak az utolsó esavrig.

Erős anyagok feldolgozására, mint **ipari gépek** első helyen állanak. Tartósságuknál fogva hosszú időre szóló írásbeli jótállást biztosítok. —

Javitásokat elfogadok.

Kiváló tisztelettel

Szlávik Konstantin

mechanikus, optikus.

Árjegyzék ingyen.

HIRDETMÉNYEK a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ részére jutányosan felvételnek a kiadóhivatalban Nyitrán, Papnevelde-u. 9.

Nyitra legújabb és legmodernebb üzlete VEREBÉLY GÉZA NYITRA, Vármegye-utca 16.

Közeledik az emberiség legszebb ünnepe: a karácsony! Vásároljunk ez alkalomra családunknak, rokonainknak, barátainknak és alkalmazottainknak csak hasznos és szükséges cikkeket.

A nagy karácsonyi vásár f. é. december 1-ével veszi kezdetét s fiszfelettel kérem a n. é. közönséget kegyeskedjek bevásárlásait saját érdekében mielőbb eszközölni, hogy szükségletét minél nagyobb választék és pontos kiszolgálás alapján szerezhesse be.

Felette alkalmas, jó, szép és olcsó karácsonyi ajándéktárgyak.

6 személyes asztalteríték tiszta lenből K. 7'25, 8'85, 9'20 s feljebb

12 személyes asztalteríték K. 15'20, 18'— s feljebb

6 személyes kávésteríték K. 4'50, 6'70, 7'40, 9'30 s feljebb

12 drb tiszta vászon zsebkendő K. 4'60, 5'40, 6'20.

Férfi és női fehérnemű, nagy választékban, igen jutányos árakban.

Női sifoning kézi himzéssel K. 2'80, 3'40 feltűnő olcsó árak.

Női ing Siegl-féle vászonból, igen diszes kézi himzéssel.

K. 6'20, 6'40 feltűnő olcsó árak.

Női és gyermek kötények, voil, batizst, lüszter és klotból, különféle szabás, kiállítás és minőségekben.

Fehér és fekete csipke kendők és sálók.

Selyemfejkendők, berlini kendők, zsénília sálók.

Férfi nyakkendők, nyakkendő tük, kezelőgombok, solingeni zsebkések legújabb kivitelben s dug választékban.

Női, férfi és gyermek kötött, szövött és béltelt bőr keztyük.

Szabott árak: a kereskedelmi tisztesség alapja.

Francia Voile de laine 1 mtr K 1'12

Voile de Japán 1 mtr K. —60

Francia selyem batizst 1 m. K —52, 62 fill.

" "Tosca" batizst 1 m. K —44 legújabb!

Jó mosó voil 1 m. K —44, 52 fill.

la Cosmanosi voil 1 m. K —60, 64, 68, 70 fill.

Jó mosó barchet 1 m. K —45, 50, 68, 70 fill.

Tennis flanellek 1 m. K —46, 54 fill.

1 ruha 7 mtr. jó mosó voil 3 K és 3 K 60 fill.

1 " 8 " " " " 3 K 40 f. és 4 K

1 " 7 " jó mosó barchet K 3— K 3'40

1 " 8 " " " " K 3'40 K 3'90

6 női ingre alkalmas, igen jó, tartós 1 vég (15 mtr)

Schroll-vászon K 8'60 és K 10'—

Kitünő paplanok, csipke és szövet függönyök, asztal és ágyterítők stb.

Angol és francia női ruha és bluzkélme különlegességek.

A cég melegen ajánlja saját utasítása szerint készült, eddig bármely néven elnevezett minőségeket felülmuló

"TÜNDÉRVÁSZNÁT" (PAMUTFONÁL),

mely ágyneműekre és női ingekre felette alkalmas. 3 minőségben van raktáron:

!! I-ső minőség 1 vég 23 méter 82 cm. széles K. 17.50 !!
!! II-ik " 1 " 23 " 82 cm. " K. 15.30 !!
!! III-ik " 1 " 23 " 82 cm. " K. 13.20 !!

E kitünő, tündéries szépségű vásznat kizárólagosan csak fenti czégnél lehet beszerezni, miután a gyáros erre szerződésileg kötelezve van.

Minden egyes cikkben a legolcsóbb szabott ár van feltüntetve, miért is kérem a n. é. közönséget, kegyeskedne a czéltalan alkudozást mellőzni.

Készpénz fizetésnél 3% pénztári engedmény.

Ugyanitt jó házból való keresztény fiatalember
szkszsz gyakornoknak felvétetik. szkszsz

Egy jó házból való fiú tanoncnak azonnal felvétetik Freissberger Victor fűszerkereskedésében Nyitrán. =

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.